

درس بیست و چهارم : (جنگ تحمیلی عراق علیه ایران)

۱- حمله عراق به ایران در چه تاریخی آغاز شد و چند سال طول کشید ؟

۳۱ شهریور ۱۳۵۹ یکباره هواپیماهای نظامی ارتش بعثی عراق در آسمان چند شهر ایران از جمله تهران ظاهر شده و به بمباران مناطقی از آنها پرداختند . به این ترتیب جنگ عراق علیه ایران به طور رسمی آغاز شد . این جنگ ۸ سال طول کشید .

۲- سابقه دشمنی دولتمردان عراق با ایران به چه زمانی بازمی گشت ؟

در دوره صفوی ، دولت عثمانی جهت کشورگشایی ، ایران را آماج حملات خود قرار داد . دولت صفوی برای حفظ تمامیت ارضی ایران تا حد زیادی کوشید و مانع تجاوز عثمانی به خاک ایران شد .

۳- کشور عراق در چه سالی تاسیس شد و شامل چه قسمت هایی بود ؟

پس از جنگ جهانی اول ، امپراتوری عثمانی تجزیه شد و در سال ۱۲۹۸ ش (۱۹۲۰ م) ، از سه استان (بغداد ، موصل ، بصره) کشوری بنام « عراق » تاسیس شد که زیر سلطه مستقیم انگلستان قرار گرفت .

۴- سردمداران عراق پس از تاسیس این کشور چه ادعاهای ارضی داشتند ؟

سردمداران عراق نیز مثل پیشینیان خود ، همواره نسبت به بخش های غربی ایران ادعاهای واهی داشتند ، تا آنجا که در سال ۱۳۳۸ ش عبدالکریم قاسم رئیس جمهور عراق ادعا کرد خرمشهر بخشی از خاک عراق است . حتی پس از آن ، ارتش بعثی عراق در قسمت های مرزی دست به تجاوز به خاک ایران زد . در پی آن ، موضوع در سازمان ملل مطرح شد و در نهایت ، با وساطت رئیس جمهور وقت الجزایر ، « عهد نامه الجزایر » در سال ۱۳۵۴ ش (۱۹۷۵ م) بین ایران و عراق به امضا رسید .

۵- در سال ۱۳۵۹ ش چه عواملی باعث حمله عراق به ایران شد ؟

۱- با وقوع انقلاب اسلامی در ایران و (تضعیف ارتش و نیروهای مسلح) ،

۲- و (بروز بحران های داخلی) ، رژیم عراق تصور کرد که زمینه خوبی برای تجاوز به ایران فراهم شده است ،

۳- و به دلیل وقوع انقلاب ، کشور آمادگی رویارویی با جنگ خارجی را ندارد . همانند تمام انقلابهای

جهان شرایط ویژه پس از انقلاب ، حکومت اسلامی را با مسایل و مشکلات زیادی مواجه ساخته بود .

۴- به همین دلیل سردمداران رژیم بعثی عراق گمان می کردند با حمله همه جانبه به ایران می توانند

در کمترین زمان ممکن به اهداف از پیش تعیین شده خود برسند .

۶- عراق در سال ۱۳۵۹ ش در حمله به ایران از حمایت مادی و معنوی کدام کشورها برخوردار بود ؟

سردمداران رژیم بعثی عراق در حمله علیه ایران ، از حمایت مادی و معنوی برخی (کشورهای عربی) و قدرت های بزرگ نظیر (امریکا ، فرانسه ، انگلیس ، شوروی سابق) برخوردار بودند .

۷- عراق در حمله ۱۳۵۹ ش به ایران از چه سلاح هایی برخوردار بود ؟

در تمام طول سال های جنگ میزان حمایت هایی که از صدام حسین میشد ، روبه افزایش گذاشت ، چنانکه صدام از پیشرفته ترین سلاح های روز دنیا حتی **سلاح های ممنوعه شیمیایی** نیز برخوردار شد و همه آنها را علیه ملت ایران به کاربرد .

۸- در آغاز حمله به ایران چه عواملی باعث پیشروی نیروی زمینی عراق شد و چه مناطقی را اشغال کرد ؟ رژیم متجاوز یعنی عراق با پشتیبانی و حمایت کشورهای دیگر دست به تهاجم همه جانبه ای علیه ایران زد و از آنجا که ایران هنوز آمادگی کافی برای مواجهه با جنگ بزرگی را نداشت ، نیروی زمینی صدام موفق شد به سرعت از مرزها گذشته و با کشتار مردم بیگناه و اسارت آنان ، بخش هایی از مناطق غربی و جنوبی کشور را اشغال کند . ارتش بعثی صدام قسمت هایی از استان های (کرمانشاه ، ایلام ، کردستان ، خوزستان) را به اشغال خود در آورد ، (خرمشهر) نیز به اشغال آنها درآمد و (آبادان) محاصره شد . صدام به علت نداشتن درک صحیح از میهن دوستی ایرانیان و علاقه مردم به انقلاب و کشور ، اعلام کرده بود که **طی ۶ روز جمهوری اسلامی را نابود خواهد کرد .**

۹- ایرانیان چگونه در برابر حمله عراق بسیج شدند ؟

امام خمینی با اعتماد به نفسی که از ایمان و شجاعت او ناشی بود ، از مردم خواست تا در برابر دشمن متجاوز ایستادگی کنند و فرمان داد تا مردم بخصوص جوانان آماده رویارویی با دشمن شوند . به فاصله ای کوتاه و به شکلی خود جوش ، پیر و جوان به مراکز سپاه پاسداران روی آورده و داوطلبانه به جبهه های جنگ اعزام شدند ، مساجد نیز به مراکز مهم جمع آوری لوازم و کمک های مردمی تبدیل شدند . زنان شیردل ایرانی نیز از هیچ کوششی برای به دفاع ملی دریغ نورزیدند

۱۰- فرمان بسیج عمومی توسط امام خمینی علیه نیروهای متجاوز عراق چه نتایجی داشت ؟

به دنبال بسیج عمومی مردم به فرمان امام خمینی ، پس از چند هفته دشمن متجاوز دریافت خیال تصرف ایران ، خام و ناپخته بود و پیروزی های پی در پی ایران در جبهه های جنگ به تقویت وحدت ملی در کشور انجامید و با همت غیور مردان ایران ، (آبادان) از محاصره خارج و (خرمشهر) آزاد شد . دیری نگذشت که دشمن متجاوز در بقیه نقاط مرزی نیز تن به شکست های بزرگی داد . با شکست های پی در پی نیروهای متجاوز عراقی در صحنه های جنگ ، برخی دولت های عربی و غربی به میزان کمک های آشکار و پنهان خود افزودند .

۱۱- صدام حسین چه زمانی درخواست صلح با ایران را کرد و پیشنهاد سازمان ملل متحد چه بود ؟

در حالیکه نیروهای ایرانی پی در پی متجاوزان عراقی را عقب می راندند ، صدام ندای صلح خواهی و مظلوم نمایی سرداد . او اعلام کرد که آماده صلح با ایران است . (سازمان ملل متحد) نیز که باید از همان آغاز حمله صدام ، اقدام او را محکوم می کرد ، اما تحت نفوذ قدرتهای شرق و غرب از این کار پفره می رفت ، اکنون با او همصدا شده بود و طرفین را به (آتش بس و نه عقب نشینی عراقی ها به مرزها) ، دعوت میکرد

۱۲- ایران به چه دلایلی نمی توانست پیشنهاد صلح صدام حسین را بپذیرد ؟
دولتمردان ایران نمی توانستند چنین پیشنهادی را بپذیرند زیرا :

- ۱- هنوز بخش های زیادی از خاک ایران در تصرف متجاوزان بعثی بود و قبول آتش بس ، موجب تثبیت حضور آنان در خاک ایران می شد .
  - ۲- به علاوه آنان میدانستند که صدام در صدد است طی آتش بس ، فرصتی به دست آورد تا به تجدید قوا و بازسازی نیروهای خود بپردازد .
  - ۳- از طرف دیگر صدام طی حمله به ایران ، هزاران نفر از ایرانیان را قتل عالم و خانواده های زیادی را داغ دار کرده بود . پس باید به عنوان آغازگر جنگ محکوم و تنبیه می شد .
- در غیر این صورت ممکن بود با تحریک سلطه جویان غربی نظیر امریکا که به خاطر انقلاب منافع نامشروع خود را در ایران از دست داده بود ، از مرز دیگری ایران را مورد تجاوز قرار دهند . در آن صورت امکان داشت مانند جنگهای اول و دوم جهانی که به بهانه هجوم نیروهای انگلیسی از جنوب ، روسها هم از شمال حمله می کردند ، شوروی نیز به بهانه حفظ امنیت مرزهای جنوبی خود ، شمال ایران را تصرف کند . بر اساس بعضی گزارش ها پس از حمله صدام به ایران ، یکی از اعضای کمیته مرکزی حزب کمونیست شوروی پیشنهاد کرده بود که شوروی نیز آذربایجان و کردستان را تصرف کند .

۱۳- پس از حمله عراق چه خطراتی از منابع مختلف ایران را تهدید می کرد ؟ عراق باید به عنوان آغازگر جنگ محکوم و تنبیه میشد ، در غیر این صورت ممکن بود با تحریک سلطه جویان غربی نظیر امریکا که به خاطر انقلاب منافع نامشروع خود را در ایران از دست داده بود ، از مرز دیگری ایران را مورد تجاوز قرار دهند . در آن صورت امکان داشت مانند جنگهای اول و دوم جهانی که به بهانه هجوم نیروهای انگلیسی از جنوب ، روسها هم از شمال حمله می کردند ، شوروی نیز به بهانه حفظ امنیت مرزهای جنوبی خود ، شمال ایران را تصرف کند . بر اساس بعضی گزارش ها پس از حمله صدام به ایران ، یکی از اعضای کمیته مرکزی حزب کمونیست شوروی پیشنهاد کرده بود که شوروی نیز (آذربایجان) و (کردستان) را تصرف کند .

۱۴- شهرهای ایران چگونه مورد حملات نیروهای عراق قرار گرفتند ؟

هنگامی که صدام با مقاومت مردم ایران مواجه شد و پیروزی های ایران در جبهه های جنگ روز به روز او را نگران تر ساخت ، دست به جنایت های تازه ای زد . او شهرهای بی دفاع را مورد هجوم قرار داد : **هجوم موشکی به شهرها با هدف شکستن روحیه مقاومت مردم ایران آغاز شد . بر خورد نخستین موشک دشمن به تهران در ۹ اسفند ۱۳۶۶ به منزله آغاز مرحله جدیدی از حملات عراق به مردم بی دفاع و اماکن غیر نظامی ایران بود .** شهر دزفول بیش از ۲۰۰ بار مورد اصابت موشک های غول پیکر قرار گرفت و بیش از ۵۰۰۰ بار توسط هواپیما ، راکت و توپخانه بمباران شد . با وجود این ، مردم مقاوم دزفول دلیرانه در برابر تجاوز دشمن ایستادگی کردند . مردم استان خوزستان و استان های مرزی ایلام ، کرمانشاه ، کردستان ، آذربایجان های غربی و شرقی و سایر استان ها در طول ۸ سال دفاع مقدس با رشادت و ایثار از خاک میهن اسلامی دفاع کردند .

۱۵- رژیم بعثی عراق چگونه می‌کوشید تا هسته مرکزی دفاعی و قدرت جمهوری اسلامی ایران را کاهش دهد؟

رژیم بعثی عراق در جنگ روانی، با طرح (شایعه استفاده از سلاح های شیمیایی در شهرهای بزرگ ایران)، می‌کوشید تا هسته مرکزی دفاعی و قدرت جمهوری اسلامی ایران را که از حمایت مردمی برخوردار بود، کاهش دهد.

۱۶- هدف رژیم عراق از طرح (شایعه استفاده از سلاح های شیمیایی در شهرهای بزرگ ایران) چه بود؟
رژیم بعثی عراق در جنگ روانی با طرح شایعه استفاده از سلاحهای شیمیایی در شهرهای بزرگ ایران می‌کوشید تا هسته مرکزی دفاعی و قدرت جمهوری اسلامی ایران را که از حمایت مردمی برخوردار بود، کاهش دهد.

۱۷- عراق در طول هشت سال جنگ از چه سلاح هایی علیه شهرهای ایران استفاده کرد؟

در طول مدت جنگ شهرها، ارتش عراق موشک های دوربرد بسیاری به شهرهای ایران پرتاب کرد.

به علاوه استفاده از (گازهای شیمیایی) در جبهه های جنگ را در پیش گرفت.

۱۸- امریکا چگونه از حملات عراق به ایران حمایت کرد؟

امریکا رسماً به کمک نیروهای صدام آمد. اعزام ناوگان جنگی به خلیج فارس و هدف قراردادن هواپیمای مسافری ایران در تیرماه ۱۳۶۷ از جمله اقدامات ناجوانمردانه امریکایی ها بود.

۱۹- ایران در چه شرایطی قطعنامه ۵۹۸ را پذیرفت؟ در عرصه سیاسی و بین المللی، وزارت خارجه

نوپای جمهوری اسلامی با اقدام های روشنگرانه خود، به تدریج متجاوز بودن دولت حاکم بر عراق را به

دنیا قبولاند. در تیرماه ۱۳۶۷ در قطعنامه ۵۹۸ سازمان ملل متحد برای نخستین بار پس از ۷ سال از شروع

جنگ، دو خواسته ایران مورد توجه قرار گرفت: (عقب نشینی به مرزهای بین المللی پس از آتش بس)

و (تعیین متجاوز)، در نتیجه ایران قطعنامه را پذیرفت.

۲۰- مذاکرات ایران و عراق پس از اجرای آتش بس چگونه انجام گرفت و نتیجه آن چه بود؟

مذاکرات ایران و عراق بین وزرای امور خارجه دو کشور آغاز شد و دو سال طول کشید. سرانجام در پی ایستادگی

هیئت مذاکره کننده ایرانی در حفظ حقوق ایران در (اروند رود) و پافشاری بر اجرای (قرارداد مرزی سال

۱۹۷۵ م) مذاکرات با پیروزی ایران پایان یافت. رئیس جمهور رژیم بعثی عراق طی نامه ای خطاب به

رئیس جمهور وقت ایران (حجت الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی) به اعتبار قرارداد ۱۹۷۵ م

(الجزایر) صحنه گذاشت و (خط تالوگ) در اروندرود، به عنوان مرز آبی دو کشور تثبیت شد. در حالیکه

هدف اصلی صدام در حمله به ایران (به هم زدن این قرارداد و تصرف کل اروندرود بود). اولین بار در

تاریخ ۲۰۰ ساله اخیر ایران بود که به دنبال جنگ با کشوری خارجی حتی يك وجب از خاک ایران جدا نشد.

۲۱- در قطعنامه ۵۹۸ کدام خواسته های ایران مورد توجه قرار گرفت؟

۱- (عقب نشینی به مرزهای بین المللی پس از آتش بس)

۲- (تعیین متجاوز)

۲۲- هدف اصلی صدام حسین از حمله به ایران چه بود؟

هدف اصلی صدام در حمله به ایران (به هم زدن قرارداد ۱۹۷۵ م الجزایر و تصرف کل اروندرود بود)

۲۳- در قطعنامه ۵۹۸ مرز آبی ایران و عراق چگونه تعیین شد ؟

در پی ایستادگی هیئت مذاکره کننده ایرانی در حفظ حقوق ایران در (اروندرود) و پافشاری بر اجرای (قرارداد مرزی سال ۱۹۷۵ م) مذاکرات با پیروزی ایران پایان یافت و رئیس جمهور رژیم بعثی عراق طی نامه ای خطاب به رئیس جمهور وقت ایران (حجت الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی) به اعتبار قرارداد ۱۹۷۵ م (الجزایر) صحنه گذاشت و (خط تالوگ) در اروندرود ، به عنوان مرز آبی دو کشور تثبیت شد .

۲۴- تاریخ ارتحال امام خمینی را بنویسید .

روح بلند بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران ، حضرت امام خمینی ، در شب ۱۴ خرداد ۱۳۶۸ به ملکوت اعلی پیوست .

۲۵- پس از ارتحال امام خمینی چه کسی به جانشینی انتخاب شد ؟

بلافاصله پس از عروج ملکوتی بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران ، مجلس خبرگان رهبری تشکیل جلسه داد و به اتفاق آرا ، (حضرت آیت الله سید علی خامنه ای) را به دلیل داشتن شرایط و ویژگی های مندرج در اصل یکصد و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ، (اجتهاد ، عدالت ، تقوا ، بینش صحیح سیاسی و اجتماعی ، درایت ، تدبیر ، شجاعت ، توانمندی های مدیریتی لازم برای هدایت امت اسلام) به مقام رهبری برگزید .

۲۶- (حضرت آیت الله سید علی خامنه ای) بر اساس کدام اصل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و شرایط و ویژگی های مندرج در آن به مقام رهبری نظام جمهوری اسلامی ایران برگزیده شد ؟
(مجلس خبرگان رهبری) تشکیل جلسه داد و به اتفاق آرا ، (حضرت آیت الله سید علی خامنه ای) را به دلیل داشتن شرایط و ویژگی های مندرج در اصل (یکصد و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران) ، (اجتهاد ، عدالت ، تقوا ، بینش صحیح سیاسی و اجتماعی ، درایت ، تدبیر ، شجاعت ، توانمندی های مدیریتی لازم برای هدایت امت اسلام) به مقام رهبری برگزید .

۲۷- خبرگان ملت بر اساس چه ویژگیها و سوابقی ، حضرت آیت الله سید علی خامنه ای را برای رهبری انقلاب اسلامی ، شایسته ولایت تشخیص دادند ؟

ایشان از آغاز مبارزه تا پیروزی انقلاب اسلامی ، پیرو ، همراه و هم‌رزم امام خمینی (رحمه الله علیه) بودند و در صحنه های مختلف مقابله با رژیم پهلوی حضور تأثیر گذاری داشتند ، به همین سبب مکرر دستگیر ، زندانی و تبعید شدند . حضرت آیت الله خامنه ای در دوران جمهوری اسلامی و در شرایطی که کشور گرفتار توطئه های پیچیده دشمنان خارجی و ضد انقلاب داخلی و نیز جنگ تحمیلی بود ، همواره یابوری بصیر و ثابت قدم برای انقلاب و حضرت امام (رحمه الله علیه) بودند و مسئولیت های خطیری را از جمله دو دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران بر عهده گرفتند . خبرگان ملت بر اساس چنین ویژگی ها و سوابقی ، ایشان را برای رهبری انقلاب اسلامی ، صالح ، شایسته ولایت تشخیص دادند .

۲۸- **انتخاب سریع وقاطع حضرت آیت الله سید علی خامنه ای به مقام رهبری چه تأثیری در جهان داشت ؟**

این انتخاب سریع وقاطع با توجه به **شناخت عمومی مردم ایران از (کفایت وشایستگی ایشان)** ، همچنین باعث شد که **نگرانی مردم ایران** وسایر علاقه مندان به انقلاب اسلامی در سراسر جهان از فقدان امام خمینی ، بر طرف شود و نسبت به استمرار قدرتمندانه نظام جمهوری اسلامی ، آرامش واعتماد عمومی حاصل گردد . **حضرت آیت الله خامنه ای** در اولین پیام ها وبیانات خود اعلام نمودند که **هدف و راه امام خمینی را به دقت دنبال خواهیم کرد** . به این ترتیب مردم ایران که به رهبری امام ، انقلاب اسلامی را شکل داده وبا همه وجود از آن حراست کرده بودند ، پس از رحلت امام با بیعت با **آیت الله خامنه ای** بر استمرار وادامه آن عملاً تایید کردند .